

succes te volbrengen niet aanwezig zijn.

De uiterst gebrekkige taalkennis na ca. 1½ jaar duidt op een psychisch obstakel, hetwelk - wanneer geen wijziging in de huidige situatie komt - niet meer wordt overwonnen.

Als symptoom betekent deze gebrekkige kennis, dat de betrokken vluchtelingen hun integratiepogingen hebben opgegeven. Deze tendens wordt versterkt door het spaarmotief: de voorbereiding van de repatriëring. Reeds zijn na het afsluiten van het onderzoek enige mensen gerepatriëerd, die, als spelende met deze gedachte in de tabellen staan geregistreerd.

Deze situatie is zeer te betreuren. Het is jammer voor de mensen. Zij keren terug naar levensomstandigheden, welke hun tot de vlucht noopten.

Zij keren terug uit het westen, alwaar zij de bevrijding verwachtten en deze niet kregen. Treurig en angstig gaan ze naar huis, enkel en alleen omdat ze hier geen "geestelijk tehuis" vonden en zij dit ten koste van alles willen hebben.

De toestand in het mijn-district is veel moeilijker dan elders in het land, hoewel de verdiensten er veel hoger zijn. Ook geeft het te denken dat, waar van de + 3000 Hongaarse vluchtelingen in Nederland, er circa 326 naar Hongarije zijn teruggekeerd (148 emigreerden naar andere westelijke staten (1.12.1957)) ongeveer de helft van de mijnwerkers verdween: 260 van de 500 mensen.

Hoewel men kan zeggen dat een deel hiervan (+ 40) in Nederland bleef en ander werk zocht en als men in aanmerking neemt dat velen zich als mijnwerker voordeden om vlugger uit Oostenrijk of uit de Nederlandse opvangcentra weg te komen, dan nog is het grote verschil niet verklaard. Het noodzaakt ons bijzondere aandacht te schenken aan de specifieke levensomstandigheden en moeilijkheden van de vluchtelingen-mijnwerkers.

Punt 7 - Hoe te helpen.

Na deze analyse komt de vraag of en hoe geholpen kan worden. Wij menen, dat hulp mogelijk is en hoewel laat, te laat is het nog niet.

Men moet goed inzien, dat hier weliswaar sprake is van integratie van groepen van mijnwerkers, maar dat deze integratie slechts kan worden gerealiseerd, wanneer iedere persoon **zich afzonderlijk aanpast.**

Niets zal men kunnen ondernemen zonder de mijnen, die eigenaren en exploitanten van de gezellenhuizen zijn. Zonder de mijnen kunnen geen taalcursussen worden gegeven, kunnen medewerkers op levensbeschouwelijke basis geen contact leggen, kan de vrijetijdsbesteding niet worden georganiseerd.

Het bezwaar is geopperd, dat het voor de mijnen moeilijk is om de vluchtelingen-mijnwerkers anders te behandelen dan andere vreemdelingen.

Echter bedacht moet worden, dat de Hongaarse revolutie-vluchtelingen niet op één lijn gesteld mogen worden met de arbeiders van andere nationaliteiten, omdat eerstgenoemden, anders dan de overige vluchtelingen-arbeiders, genoodzaakt zijn zich in de Nederlandse samenleving te integreren. Dit is de ratio voor het treffen van bijzondere voorzieningen voor de vluchtelingen onder de mijnwerkers.

Op de voorgrond moet hier echter worden gesteld, dat het om vluchtelingen gaat, die zoals hiervoor is gesteld, in zoveel moeilijker

omstandigheden

omstandigheden leven dan de andere mijnwerkers van vreemde nationaliteit.

Het gaat om het geestelijk en lichamelijk welzijn van deze mensen en het voorkomen van repatriëring uit wanhoop en van psychische afwijkingen.

Wij stellen het volgende voor:

- ter bevordering van de kennis van de Nederlandse taal.

Goed georganiseerde taalcursussen volgens de methodiek van het "spelend leren". Als de leider een behoorlijke dosis humor en fantasie bezit, zal hij op snelle wijze de mensen niet alleen de taal bijbrengen, maar ze ook nader tot de Nederlanders weten te brengen. Als de een over de ander kan lachen zonder dat hij uitgelachen wordt, is de slag reeds half gewonnen.

- voor het leggen van contacten met Nederlanders.

Het vormen van kleine groepen van Hongaren en Nederlanders (3 - 3) die met elkaar over van alles kunnen spreken. Men moet goed bedenken, dat de Hongaren in Nederland innerlijk zeer veel opnieuw moeten verwerken. Als mensen, die alles kwijt zijn geraakt, hebben zij de behoefte ook te spreken over problemen die de existentie zelf raken.

Men moet derhalve onder de Nederlanders diegenen uitzoeken, die geïnteresseerd zijn in veelzijdige discussies. Op deze wijze zijn veel misverstanden uit de weg te ruimen. De deelnemers aan dergelijke discussiegroepen zouden zich moeten verplichten tenminste 10 maal aanwezig te zijn, daar de eerste 4 - 6 gesprekken in de regel moeizaam verlopen. Daarna eerst komt het gesprek op gang en loont het zelfs deze discussies openbaar te houden en meerdere groepen te vormen.

- voor het begrijpen van het Westeuropese cultuurpatroon.

Het is wenselijk algemene (buitenkerkelijke) samenkomsten te organiseren, alwaar levensbeschouwelijke vraagstukken worden behandeld en waarbij ook de geestelijke verzorgers aanwezig zijn. Hiervoor moet men kleine groepen hebben, waar men zowel met de groep als met de personen individueel kan spreken.

- om de gunstige invloed van de arbeidsfactor nog meer tot zijn recht te doen komen.

Voor het bespreken van de sociale vraagstukken ware een team van vertegenwoordigers van de Nederlandse vakorganisaties te vormen, die als discussiegroep in gesprek treedt met belangstellende Hongaarse arbeiders.

- om de ontwikkeling van de persoonlijkheid van de Hongaarse vluchtelingen meerdere mogelijkheden te bieden.

a) de huisvesting.

In Hongarije zijn de gezinnen in het algemeen betrekkelijk klein (2 à 3 kinderen). Er worden ook minder eisen aan de woonruimte gesteld. Wanneer men de beschikking heeft over een woonkeuken, twee slaapkamertjes en een eenvoudige sanitaire voorziening, is men tevreden.

Het woningvraagstuk van de trouwlustigen onder de 204 Hongaarse vluchtelingen-mijnwerkers-vrijgezellen zou voor het grootste deel zijn opgelost, wanneer bijv. een dertigtal van de hiervoor beschreven woon-eenheden in enkele combinaties zou worden gebouwd. Dit zou zeer economisch kunnen geschieden. De e wooncombinaties zouden in de verdere toekomst als doorgangshuizen voor Nederlandse jonggehuwden kunnen dienen.

b) de vrije-tijdsbesteding.

Enige organisatie van de vrije tijdsbesteding is gewenst, mede om

deze